

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Inkluze

V září 2016 vstoupila do školního života inkluze. Někteří odborníci se domnívají, že jsme tím učinili první krok k zásadní změně ve školství od dob Marie Terezie. Teď se rozhoduje o tom, zda se nám proces inkluze podaří postupně naplňovat nebo zájem opadne.

Myšlenkou inkluze je respektovat jedinečnost a potřeby každého dítěte. Podstatou inkluzivního vzdělávání je snaha poskytnout všem dětem vzdělání bez ohledu na jejich schopnosti, individuální zvláštnosti či nadání. Cílem je začlenit děti s jakýmkoliv znevýhodněním do běžné třídy. Děti mají řadu jedinečných vzdělávacích potřeb, které se liší - každý je jiný, a proto se i jiným způsobem potřebuje učit. My, pedagogové, máme tento cíl naplňovat. Každé dítě bychom měli dovést k maximálním výsledkům, jež se mohou u jednotlivých žáků výrazně lišit.

V inkluzivní škole se s odlišnostmi počítá, jsou respektovány a vítány jako zkušenost pro všechny. Dětem přináší důležité vjemy do budoucího života, respekt k ostatním, toleranci, schopnost spolupráce, zodpovědnosti. Učitelům umožňuje poznávat různorodost, silné stránky dítěte, dává prostor pro kreativitu a tvořivost, ponouká k využití různých pedagogických forem a metod. Zároveň jej nutí k dalšímu vzdělávání, které podporuje jeho profesionální růst.

Inkluzivní vzdělávání s sebou nese tři principy:

1. inkluze podněcuje při výuce odpovídajícími úkoly a výzvami
2. odpovídá na odlišné vzdělávací potřeby všech dětí
3. překonává bariéry při vzdělávání a hodnocení žáků.

ad 1) Každé dítě by mělo ve škole zažít úspěch a získat co nejvíce vědomostí (přiměřeně jeho možnostem). Učivo by se tedy mělo volit na nižší či vyšší úrovni

s ohledem na schopnosti jednotlivých žáků. Podněty při výuce by tedy měly odpovídat RVP, ale zároveň by měly být diferencovány vzhledem k možnostem žáka. Je vhodnější naučit žáky základním vědomostem, na které lze později navázat, než je učit vše najednou, popř. na výuku jedince zcela rezignovat.

ad 2) Při plánování výuky bychom měli přizpůsobit svůj přístup k výuce tak, aby se všichni žáci mohli efektivně a plně účastnit - vytvořit odpovídající výukové prostředí, zajistit motivaci žáků, použít odlišné přístupy a vhodné hodnocení. Nejdůležitější je stanovit každému žákovi reálné cíle.

ad 3) Bariéry se obvykle vyskytují u žáků z jiného sociokulturního prostředí (sociální bariéra), z jiných zemí (jazyková bariéra), u žáků s nedostatkem kamarádů, u nově příchozích (stěhování, rozvod, střídavá péče, ...) atd. Při výuce je s požadavky na diferenciaci nutno počítat a dělat opatření k podpoře jedinců či skupin tak, aby jim byla umožněna efektivní účast na výuce a odpovídající hodnocení.

Inkluzi bychom měli vnímat jako vzájemné obohacení všech - žáků, rodičů, učitelů a v širším smyslu celé společnosti. Pokud má inkluzivní vzdělání fungovat, musí myšlenka inkluze prostoupit nejen třídu, celou školu, ale i společnost, ve které s dětmi žijeme.

Čerpáno a upraveno: inkluzivniskola.cz

msmt.cz

varianty.cz

Třídní učitel a vedení třídy 4/2018

Řízení školy 5/2018